

zaaknummer 2013 T 977

Datum beslissing 26 september 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. K.A.M. van Kampen, advocaat te
's-Hertogenbosch

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
(tijdens zijn leven) pastoor in [naam]-parochie te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 5 juni 2013. Op 2 juli 2013 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], Bisschop van 's-Hertogenbosch.

Op 3 september 2013 heeft te Utrecht een raadkamerzitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is niet verschenen, omdat, zoals hij via zijn raadvrouw per mail d.d. 22 juli 2013 liet weten, zijn mentale belastbaarheid te gering is om ter zitting te kunnen verschijnen. Op verzoek, en zonder nader tegenbericht van het bisdom, is daarom volstaan met een schriftelijke behandeling.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Aangeklaagde was pastoor in [naam]parochie in [plaats]. Klager was in die periode misdienaar.

Het seksueel misbruik is begonnen toen klager 7 jaar oud was (1956/1957). Het begon op een dag met het naar huis sturen van de andere misdienaars. Klager moest aangeklaagde dan helpen. Hij moest oude kaarsen uit de kandelaars halen en de boekjes in de kerk opruimen. Toen klager weer in de sacristie terug was om zichzelf om te kleden, kwam aangeklaagde binnen. Hij droeg toen geen priester kleren meer en vroeg klager hoe het ging als misdienaar. Hij begon klager vervolgens te betasten en deed zijn broek uit. Hij pakte klagers penis vast en ging daarmee spelen. Hij lachte wat en zei: 'dit mag je tegen niemand vertellen, ook niet tegen pa en ma. Als je dat wel doet, mag je geen misdienaar meer zijn.' Tijdens het betasten hield aangeklaagde klager stevig vast bij zijn keel. Pas toen klager heel hard ging huilen, liet

hij klager los en liet hij klager naar school gaan. Klagers hart klopte van spanning, maar hij durfde niets van het gebeuren te vertellen. Niet aan andere misdienaars, noch aan zijn ouders. Na een paar dagen was klager weer misdienaar en na de dienst begon het weer hetzelfde. Klager moest blijven om op te ruimen en toen hij klaar was moest hij aangeklaagde helpen zijn priesterkleren uit te trekken, totdat hij alleen zijn onderbroek aan had. Toen begon hij klager weer te betasten, legde hem op de grond en kleepte hem uit tot hij naakt was. Ook nu hield hij klager stevig vast bij zijn keel.

Aangeklaagde pakte klagers penis in zijn hand en begon hem te masturberen. Hij pakte klagers hand en klager moest in aangeklaagdes onderbroek zijn penis vastpakken. Klager wilde dit niet en wilde steeds zijn hand terugtrekken, maar kon dat niet, want aangeklaagde hield hem nog steeds stevig vast bij zijn keel. Klager huilde en beefde over zijn hele lichaam. Aangeklaagde hield klager stevig vast en klager moest verder gaan. Klager begon steeds harder te huilen. Aangeklaagde stopte toen en zei: 'vertel het niet tegen je ouders en tegen niemand, als ik het hoor, mag je geen misdienaar meer zijn en dat vinden je ouders heel erg'.

Twee a drie maanden gebeurde er toen niets, omdat andere misdienaars dienst hadden.

Tot aangeklaagde klager vroeg of hij de kerk mee wilde schoonmaken/vegen. Aangeklaagde zou een briefje voor zijn ouders meegeven. Klager durfde geen nee te zeggen en ging die woensdag naar de kerk. Eerst was hij alleen met de koster, even later kwam de pastoor en de koster ging naar huis.

Toen ze klaar waren, vroeg aangeklaagde of klager limonade wilde drinken. Dit kreeg klager niet iedere week, dus dit wilde hij wel. Aangeklaagde en hij dronken wat en kletsten tot dat aangeklaagde even weg liep en daarna ontkleed terug kwam. Aangeklaagde begon klager weer te betasten en uit te kleden. Aangeklaagde was naakt op zijn onderbroek na. Hij hield klager stevig vast. Klager moest aangeklaagdes penis vastpakken en op en neer bewegen. Klager huilde heel erg, maar aangeklaagde hield zijn mond dicht en hield hem stevig vast.

Dit ging zo een aantal maanden door met tussenposen van twee weken tot een maand. Na een jaar of twee begon het heftiger. Klager moest aangeklaagdes penis in zijn mond nemen. Klager wist niet was hij moest doen en durfde niets te vertellen.

Een paar maanden tot een half jaar deed aangeklaagde niets meer, maar daarna begon hij klager weer te betasten en kleepte hij klager helemaal uit. Klager moest dan aangeklaagdes penis op en neer doen en in zijn mond nemen.

Klager worstelde met de vraag 'wat moet ik doen?'. Het werd steeds moeilijker en klager bleef een keer weg als misdienaar om de confrontatie met aangeklaagde te vermijden. Aangeklaagde lichtte daarop echter klagers ouders in, waarna klager er thuis van langs kreeg. Klager durfde nog steeds niets te vertellen aan zijn ouders of broers of zus.

Op een gegeven moment, zag klager dat aangeklaagde een andere misdienaar aan het misbruiken was, waarop klager deze misdienaar durfde te vragen of hij ook vaker misbruikt werd. Deze bevestigde dat, maar durfde ook thuis niets te vertellen. Inmiddels is deze persoon overleden (hij heeft zelfmoord gepleegd) en ook zijn ouders leven niet meer, reden waarom klager er moeite mee heeft zijn gegevens kenbaar te maken.

Na twee a drie jaar werd het misbruik nog erger. Meestal moest klager na een kerkdienst in de sacristie bij aangeklaagde komen. Als klager dan binnenkwam, stond aangeklaagde ontkleed tot op zijn onderbroek. Vervolgens kleepte hij klager uit en verkrachtte hem anaal. Klager had veel pijn en bloedde. Klager stelt dat niet is te omschrijven hoeveel pijn dat deed.

In totaal heeft het misbruik zeven jaar geduurd. De ene keer bleef het bij betasten, dan weer moest klager aangeklaagdes penis in zijn mond nemen en weer een andere keer werd hij anaal verkracht. Niet iedere week, maar met tussenposen van twee weken tot een maand.

Als klager een schatting moet maken van hoe vaak hij misbruikt is, schat hij dat hij ongeveer 15 keer is betast, 8 keer aangeklaagdes geslachtsdeel in zijn mond moest nemen en dat hij 11 keer anaal is verkracht.

2.2. Door de misbruikervaring heeft klager een slechte jeugd gehad. Door de spanning van het misbruik, zonderde hij zich erg af, waardoor hij weinig vrienden had. Een echte vriend heeft hij nooit gehad, aan een vriendin durfde hij niet te beginnen. Hij was bang dat men er achter kwam. Seks hebben met een vriendin durfde hij toen niet. De schoolprestaties waren door het misbruik ook slecht, waardoor hij geen vervolgopleiding kon volgen.

In verband met epilepsie werd klager opgenomen in [instelling] in [plaats]. Klager durfde echter nog niets te vertellen over het misbruik, ondanks dat ze zeiden dat spanning heel slecht was voor epilepsie. De spanning liep daar op een gegeven moment zo ver op dat klager geprobeerd heeft suicide te plegen, tot twee keer toe.

Door zijn depressie was de band met de familie op een laag pitje. Tegen familiebezoek kon hij niet goed. Zijn gedachten dwaalden steeds af naar het misbruik.

Klager heeft zijn huidige partner wel over het misbruik verteld en ook zij heeft veel in moeten leveren door zijn depressie en de gevolgen voor klagers seksuele ontwikkeling na dit jarenlange misbruik.

Klagers leven was moeilijk door het misbruik. Ook deze klachtenprocedure rakelt weer veel op, maar klager werkt er aan en krijgt weer extra traumatherapie.

2.3. Klager wil door middel van deze klachtenprocedure dit opgelopen trauma definitief een plaats kunnen geven. Ook met behulp van behandeling binnen de GGZ hoopt klager dit af te sluiten en verder een rustiger leven te krijgen. Daarnaast hoopt hij erkenning te krijgen.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Bisschop heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer achtenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager vijftien keer door aangeklaagde is betast, acht keer aangeklaagdes geslachtsdeel in zijn mond moest nemen en dat hij elf keer door aangeklaagde anaal is verkracht.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft opgeschreven.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de brief van GZ-psycholoog/cognitief gedragstherapeut [naam] en de op schrift gestelde verklaring van klagers partner [naam] – [naam]. In de brief van [naam] wordt vermeld dat klager bij zijn behandeling reeds in 2005 melding heeft gemaakt van seksueel misbruik in de voorgeschiedenis en dat in januari 2012 de lijdensdruk is toegenomen waarschijnlijk als gevolg van de publiciteit rondom de commissie Deetman. Klager's partner heeft verklaard dat klager haar al in 2006 op de hoogte heeft gesteld van het seksueel misbruik door [aangeklaagde].

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 7 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuyging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6 Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van 's-Hertogenbosch de klacht gegrond te verklaren en zich in te spannen te doen wat in zijn macht ligt om het leed van klager te verzachten.

Dit advies is vastgesteld op 26 september 2013 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, Zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem. en W.A.M.C. Mol, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.